

Het waterbeheer in de Kloosterenclave

1. Inleiding

Het waterbeheer in de kloosterenclave Ter Apel is in het kader van de revitalisering van de loosterenclave uitvoerig onderwerp van studie geweest. (studie wateropgave Omgeving klooster ter Apel, LAOS 19-6-2019).

Aanleiding voor de studie was toentertijd de lage waterstanden in de diverse waterlopen in het gebied, de slechte leesbaarheid van de historische betekenis van het water als gevolg van het verdwijnen van de grachten en de slechte waterkwaliteit.

In de studie werd aangegeven welke te nemen maatregelen eventueel zouden kunnen leiden tot verbetering van de waterkwaliteit en het leven daarin.

Het resultaat van de genomen maatregelen heeft helaas niet tot het gewenste resultaat geleid, nog immer is de waterstand in de vijvers te laag, is de waterkwaliteit allerbelabberdst en is daardoor van enig leven in daaraan gerelateerd leven rond de vijver geen sprake.

(notitie heer H. Kuiper, projectmedewerker Staatsbosbeheer)

Daarbij is de door de laatste jaren de toenemende verdroging van de bossen in de enclave een extra probleem aan de beheersing van de waterkwaliteit toegevoegd.

2. Probleemstelling

Structureel verbeteren van de waterkwaliteit in de Kloosterenclave en voorkomen verdere verdroging in het wandelbos.

Het herstel van de flora en fauna in en rond de vijver.

Het herstel van de belevingswaarde van dit voor Groningen unieke landschapspark.

Het water onderdeel laten uitmaken van landmarks in de enclave.

3. Onderzoek

In vervolg op de studie gedaan in 2019, zie punt 1, is onderzoek gedaan naar de oorzaken naar het niet functioneren van de daarin voorgestelde en deels uitgevoerde maatregelen.

Al snel bleek het volgende:

De wateraanvoer voor de vijver in het kloosterbos en het kloosterboszelf is problematisch gebleken. De aanvoer van water vanuit het nabijgelegen beekje de Ruiten A bleek onstabiel en de waterstand veel te laag. Vervuiling, verdroging en verlies van flora en fauna waren daarvan het gevolg.

Het onderzoek naar de mogelijke oplossing richtte zich met name op inbreng van water vanuit het Stadskanaal, dat op zich op ca 1 kilometer van de vijver loopt.

Daarbij is gekeken naar het verval tussen het inlaatpunt van het water (kanaal) en het hoogteverschil met de vijver.

Er zijn een drietal mogelijke routes bestudeerd, waarbij gekozen is voor de (technisch en financieel) meest haalbare oplossing.

Het onderzoek is uitgevoerd door de Stichting Herinrichting Kloosterenclave Ter Apel in nauwe samenwerking met het waterschap Hunze en A's, Staatsbosbeheer de Gemeente Westerwolde en het Museum Klooster Ter Apel.

4. De oplossing

Als gevolg van voldoende verval in hoogte tussen kanaal en vijver bleek het mogelijk voldoende water toe te voeren aan de vijver.

Door het water deels door een buis, vanaf kanaal tot ingang kloosterenclave, en deels in het wandelbos door het terugbrengen van een deel van de oorspronkelijke grachtenloop, naar de vijver te vervoeren blijkt structureel voldoende toevoer van water naar de vijver mogelijk.

De aanleg van de gracht in het bos draagt bovendien bij aan het voorkomen van verdere verdroging en verrijking van het biotoop in de directe omgeving.

De nodige technische werkzaamheden zullen uitgevoerd worden door de Stichting herinrichting Kloosterenclave Ter Apel in te huren technisch bureau, het waterschap Hunze en A's heeft aangegeven daarbij een adviesfunctie te willen vervullen.

Naast deze maatregelen heeft Staatsbosbeheer aangegeven een aantal beheersmaatregelen te willen nemen en financieren die mede leiden tot verbetering van de waterkwaliteit, de ecologie en de belevingswaarde. Daarvoor zal meer licht worden gebracht in de vijver door kappen van enkele bomen, zal een grasoever worden aangebracht en zal stinzebeplanting worden aangebracht.

5. Het resultaat

Het resultaat van dit gezamenlijk uit te voeren project zal zijn:

1. Herstel van de waterkwaliteit en herstel van de belevingswaarde.
2. Herstel en het terugkomen van flora en fauna in het gebied.

Waterplanten als gele lis, waterlelie en grof hoornblad, evenals ondergedoken waterplanten kunnen zich vestigen. Er ontstaat een beter foerageergebied voor vleermuizen,, vogels, zoals de ijsvogel zijn gebaat bij een hogere waterstand, daarnaast ontstaan weer een leef gebied voor eenden en waterhoentjes.

Vissen zullen zich opnieuw in de vijver en gracht kunnen vestigen, maar ook in het aanliggende gebied zullen soorten terugkeren, denk daarbij aan de groene kikker en diverse libellesoorten.

3. De beeldkwaliteit van het wandelbos en zal door het aanbrengen van landmarks een extra impuls worden gegeven.

6. De kosten van het project

De totale kosten van het project zijn geraamd op 240.000 euro.